

Latweeschu Awise.

Nr. 50. Zettortdeenâ 14tâ Dezember 1850.

• Rihgas leela Bihbeles-beedriba

irr sinnu islaiduse par famu strahdaschanu pee Deewa wahrdu isplattifchanas lihds isgahju-scha gadda gallam, par ko ir Kursemmes Bihbeles zeenitaji gan labbpraht ko lassih. Tur ar plaschakeem wahrdeem tohp istahstihst, zil ruhpiigi Widsemme jau no fennejeem laikem pee schi darba irr strahdahts, ka tur 34 Bihbeles paliga-beedribas, un wiffas Latweeschu draudses, bes tiklai diwahm, tahdas irr zeh-luschahs, un ka gan kahdi 35 tuhkstofchi semmes-kohpeji us scho Deewam patihkamu darbu fawas dahwanas sneeds. No ta gadda 1834 lihds 1848 irr 50 tuhkstofchi 308 swehti raksti isballiti, no kurreeem us Latweeschu tautu ween kriht 5500 Bihbeles un 36 tuhkstofchi J. Testamentes, un pawiffam no ta gadda 1814 lihds schim laikam kahdi 70 tuhkstofchi Latweeschu wallodas sw. raksti. — 1849tâ gadda Rihgas leela Bihbeles-beedriba isdallija:

587 Latw. Bihb.	un no schahm	32 bes	makfas,
3239	— J. Test.	— —	193 —
451 Wahz. Bihb.	— —	30	—
925	— J. Test.	— —	118 —

3 Latw. Dahwida dseefmas, 45 Wahzu Dahwida ds., 1 Jggaunu Bihb., 1 Jggaunu J. Test., 6 Pranzoschu Bihb., 3 Pranzoschu J. Test., 1 Calenderu J. Test., 2 Ebreëru J. Test., 1 Spanieru J. Test. un ar wiffu 5268 swehtus Deewa rakstus. — Naudu ta bija eenehmusi 5016 rub. 57 kap. f. — No zittahm Widsemmes Bihbeles paliga-beedribahm schahs sinnas wehl us Rihgas leelu Bihbeles-beedribu irr islaiftas.

Gaujas draudse (Abfel) bija 728 beedri, un no 1843 gadda ta isdallija 60 B. un 234 J. T. Allohjes draudse (Allendorf) no ta pascha laika isdallija 74 B. un 228 J. T.

Aiskraufles draudse (Alfcheraden) irr 41 mahjas ar Inventariuma Bihbelem, un no 1842 gadda 91 B. un 264 J. T. isdallitas.

Dohles draudse (Dahlen) no 1840 gadda isdallija 60 B. un 258 J. T.

Dikkeles draudse eenehme 43 rub. 11³/₄ kap. un isdallija pehrn 7 B. un 27 J. T.

Leijes-ffanstes draudse (Dünamünde) irr 185 beedri, un no 1838 gadda isdallitas 66 B. un 519 J. T.

Ergemes (Ermes) draudse 510 beedri, un pawiffam 93 B. un 1130 J. T. isdallitas.

Weetalwas draudse (Fehltn) irr 92 beedri, un no 1847 gadda irr isdallitas 25 B. un 60 J. T.

Saunas-pils draudse (Jürgensburg) irr 197 beedri, un ar wiffu 90 B. un 582 J. T.

Kohlnesses draudse (Kokenhusen), kur Wahzu draudses palihgs irr wairojees, irr no 1842 gadda 44 B. un 268 J. T. isdallitas.

Krimuldes draudse (Kremon) irr 849 beedri, 155 B. un 2694 J. T.

Laudohnes draudse irr 253 beedri, un no 1837 gadda 85 B. un 897 J. T. isdallitas.

Limbuschas draudse (Lemsal) irr 527 beedri un 35 B. un 388 J. T.

Leelwahrdes (Lennwarden) un Jumpraumuischas draudse 178 B. un 818 J. T. isdallitas. Schi Bihbeles-beedriba arridsan apgahda wiffus tur no Rihgas us Siberiju garram eedamus arrestantus ar Wahzu, Jggaunu un Latweeschu sw. Deewa raksteem, un behrnus ar katkismehm.

Leeseres draudse (Lößern) irr 810 beedri, un pawiffam tur isdallija 49 B. un 918 J. T.

Allohknes (Marienburg) un Seltinmuishas draudse pehrn isdallija 32 Inventariuma-Bihbeles, 171 B. un 73 J. T., un eenehme wairak ne ka 200 rub.

Uhdaschu un Sahnkaula draudse (Neuermühlen und Zarnikau) irr 138 beedri, 36 B. un 285 J. E. — Sahnkaula draudse taggad fawu ihpaschu jaunu paliga-beedribu irr eezehlfusi.

Ritaures draudse (Mitau) isdallija 7 Inwentariuma-Bihbeles, un ar wissu tai irr 68 B. un 613 J. E.

Doppelalna draudse 483 beedri un 890 swehti raksti. Ne weenas mahjas te nau bes J. E.

Palzmannes-Lumeistera m. draudse (Palzmar-Serbigal) irr 477 beedri, un no 1843 gadda ta isdallija 44 B. un 541 J. E.

Rubbenes draudse (Papendorf) irr 1450 beedri; 5 Inwentariuma-Bihbeles un 20 J. E. tikka isdallitas.

Saunas Peebalgas draudse 1705 beedri, un no 1820 gadda tur isdallija 205 B. un 2531 J. E.

Leepa-uppes draudse (Pernigel und St. Matthaei) 329 beedri, 29 B. un 453 J. E. isdallitas.

Rohpash-Ullaschas (Kodenpois) draudse 610 beedri, un no 1843 isdallitas 171 B. un 770 J. E.

Ruijenes dr. — Kad schè no 1834 gadda jau 2711 swehti raksti irr isdalliti, un draudsei jau pehz waijadribas peeteel, tad schi beedriba ar fawu eenahdamu naudu wairak gahda par dseefmu-grahmatahm un par eeriktejamahm fohlahm.

Sallazzes (Salis) draudse 215 beedri un pawissam 413 swehti raksti.

Maf-Sallazzes draudse (Salisburg) 953 beedri, un ar wissu 273 B. un 1736 J. E. Pehrntikka ischlinkotas 75 J. E., no kurahm rekrufchi 30 dabjuja.

Skuijenes-Upfes draudse (Schuijen-Lodenhof) 603 beedri, 236 B. un 658 J. E.

Sigguldes draudse (Segewold) no ta gadda 1843 irr isdallitas 25 B. 172 J. E.

Dsehrbenes-Drustamuischas draudse (Serben-Drostenhof) 2272 beedri, un no 1842 gadda isdallija 209 B. 718 J. E.

Zehswaines draudse (Sefwagen) 412 beedri, ar wissu 74 B. un 1720 J. E.

Smiltenes draudse 1430 beedri, un no 1844 gadda 757 B.

Suntaschas draudse (Sunzel) 155 beedri, un no 1847 gadda 17 B. un 74 J. E. isdallitas, no schahm beidsamahm pehrntikka tahm jaunahm deewgalbnerzehm.

Sirses draudse pehrntikka 71 J. E. nabbageem behrneem un 25 Inwentariuma-Bihbeles mahjahm isdallijusi. Ar wissu 118 Bihb. un 1368 J. E. irr isdallitas.

Triffahrtnes draudse 1928 beedri, un ar wissu 118 B. un 1498 J. E. isdallitas.

Utschill-Sallas-pils (Utschill-Kirchholm) draudse no 1846 gadda isdallija 6 B. un 69 J. E.

Zehses-Urraschas (Wenden-Urrasch) draudse. Zehse 79 fw. raksti tikka isdalliti, un Urrascha 19 J. E. — Taggad 213 mahjahm, un 23 zittahm weetahm irr Inwentariuma-Bihbeles, un pawissam draudse atrohuami 2950 swehti raksti.

Walmeres draudse irr 135 Wahz. un 2083 Latweefchu Bihbeles. — Beedri famette 110 rub. 56 kap. f., un tikka isdallitas 51 B. un 140 J. E.

Lai tad nu ar katru gaddu wairak preezigas sinnas no turrenes atskann, un lai to mihtu Deewa wahrdu spehks un gaischums jo deenas wairak isplefchahs, lauschu firdis baggatus augtus nesdams tahs kristigas tizzibas un dsihwofchanas!

W.

• R u d d e n s .

Rahds preeks, nu deen! jau ruddens flacht!
Sacht labprakt tohs apdabwinacht,
Kas strahdas'chi bij' waffara
Ne bihdamees no puhlina.
Tam pillas wissas labbatas
Ar daschahm mantahm peefrautas.

Sweiks nahz tad baggats ruddens-fehws!
Zew ilgodamees gaidam wehs.

Garsch gads mums wissu panehmis,
 Ko pehrn kà tehws mums atneffis.
 Gan drihs til tufschì effam jau,
 Ka wairs ne sohbeem darba nau.

„Deems swehti!“ — Ussauz wisseem tas. —
 „Sastahjeetes schè leels un masè.
 Ko katriè pelnijs, dabbuseet, —
 Til tenzinacht ne aismirsteet
 Par to tam le el am Dewe jam,
 Kas manni fuh't ar dahwanahm.

Leefs! redsu, dascham naw ko kohst,
 Là bads to mehrde tibri nobst.
 Nahz, krusdehls, preeksch un stahsti man,
 Kur tu to wissu lizzis gan,
 Ko pehrn tas le el ais Dewe is tew
 Zaur mann' tàpat kà wisseem dew'?

Kam blohdees — nofarfst? — Redsu jau,
 Tew fainneet' prahts un greesens naw!
 Woi til dauds seeku frohdsneekam
 Un til dauds schibdam, tschiggainam,
 Tew bij' no mahjahm iskratscheht?
 Là warri pasaul' isstehreht!

Woi fainneeks tahds, kas labbibu
 Un zittu mahju labbumu
 Warr frohgà nest un peedsertees, —
 Ur schihdeem — juhdeem tschakratees?
 Tahds fainneeks naw! Un saku to,
 Tas wehrts naw, ka tam dohd wehl ko.

Leefs! daschu labbu fainneeku
 Es arri starp jums eeraugu,
 Kas mahjas kohfschi uskohpis;
 Pehz kahrtas laufus eegreesis, —
 Tohs isgrahwejs. Un fainmei dohd,
 Kas nahlahs tai ar labb' un gohd'.

Par tabdeem preeks! Bet lempi juhs!
 Us preeksch' jums labbak' dsihwoht buhs,
 Ja gribbeet, lai jo prohjam Deems
 Jk gaddu dohd jums sawu teef'. —
 Nu flatteetes tahs dahwanas,
 Kas scho gadd' preeksch jumis atnestas:

Wisspirmak, labbi kuhlini
 Schè fainneek' jums, kam puhlini
 Wij' gan, kod areet, scheet juhs:
 No scheem jums baggat' maife buhs,
 Ko behn' un fainme gaid' un praff',
 Un peezeest ne warr leels, nedf masè.

Leefs! darba deesgan wehl pee teem,
 Libd tapè par maifes-fulluteem:

Wehl rijà jafwihst, jamehti,
 Tur janorij dauds puttekli; —
 Tad jamass, jamihz, jazepj arr',
 Pirms tohs us galda dabbuht warr.

Bet kas par to? Jums parasts tas,
 Un wifs tas gruhti nahf jums mas;
 To singedami padarreect,
 Un spirgti, weff'li paleezeet.
 Un tahda pelna klacht wehl buhs,
 Kas zauru gabdu barrohs juhs.

Ja jaunkungi un preilenes
 Pehz deenischfigas maisites
 Jums japuhlejahs buhtu tà,
 Ta dauds jo labbak' kapalnà
 Juhs wehletutees senn jau buht.
 Nu deen! tas nahktohs jums til gruht'!

Rusch, kusch! — Schè dahwanas arr' buhs,
 Ko ne smahdesect smaltee juhs.
 Bet ne dohmogjeet, ka tohs Deems
 Jrr atdewis jums meen par teef'.
 Nè! kohpti tee no semneekem; —
 Tohs labbakòs arr dohschu teem.

Nu atlaidis wiasch nehsdogu,
 Teiz: „Schè jums ohgas atneffu:
 Schè semmenes un kesberes,
 Tur awenes un krisdoles.
 No wisseem katriè nemneet juhs,
 Bet „paldees Deewan!“ fazzicht buhs.

Welf atkal. Redsehs, kas nu buhs?
 Ah! far' nus, dselt' nus abbolus. —
 Tohs willdams sau: „Schè uskohscheet,
 Pehz puhlehm buhschu ustaiseet.
 Arr' bumbeeres un pluhmes man,
 Tahs warreet ehst, — irr mihsstas gan.“ —

Kà baggats kungs, wehl scho un to
 Wiasch dahwinajis par ne ko,
 Tad sauza wisseem: „Nahzeet juhs
 Man libd! Jums wehl ko dabbuht buhs,
 Kas jums ta gahrda maltite,
 Ko ne patè behrniasch ne smahde.

Nu aufstu dwaaschu ispuhsdams
 Wiasch willka rohkas issteepdams
 Us kartuppelu-dahrsu tohs,
 Un smeedamees teiz': „Nemneet schohs!
 Ah! tee naw wifs kà abboli
 No kohka weegli krattami.

Tè muggurs dikti jalohka
 Un kahjas, rohkas jastaipa,

Kamehr no semmes isnemni schohs
Un faberr bedrës, pagrabbôs.
Bet kas par to? Lapat jums tas
Rà kulschana nahf grubti mas.

Un kas par labbeem smeckigeem
Tee irr, par dascheem gahrduemeem
Pee sirds tee jums jo labba' leen,
Kaut nahf' us galda katru deen'.
Tee pawalgs darba-lautineem,
Rà gleemeschi gahrdehjeem. —

Juhs suhdseetees, ka ruh'saini.
Teefs! bet juhs paschi wainigi.
Tohs tapeh; ween jums atnessu,
Lai bruhfejeet par usturru,
To debbes-tehwu luhgdami,
Lai liktu augt tohs baggati;

Bet klaufetees, fo darreet juhs:
Rad peebehruschi pagrabbus,
Lad ne falket: „Lai swehti Deems!
Tè buhs ir nabbsinam teef'.
Bet tuhdat rehkinajeet tà:
Zif puhru buhs preeksch brandwihna?

Schim fihwam elles flapjumam
Un lauschu prahnu-slepkawam
Zits wiffu rihlè grubsch, fo tam
Es atnessis no swehtibahm!
Dasch peezeesch mais' un apgehrbu
Dauds labba' ne ka brandwihnu.

Ja juhs scho grehku atstahnt
Un brankuscheem ne eegrubstut,
Ro demis Deems preeksch usturra,
La dauds jo leela swehtiba
Man buhtu lihds, kad atnahktu
Pee jums ap zittu gadkahrntu.

Tee elles-pohdi — brankuschi,
Kur wahr' to pohsta-dsehreni,
Man dikti reebjahs! Ne sinnu,
Kas tahdeem nahf par labbumu,
Kas turr wehl tohs? — Zif jastrahda
Tur naw, — zif malkas jagahda?

Zif kaweklu tur ne gaddahs:
Tè noluhst schis — tè pahrpilist tas,
Kas prassa dahrgu meisteri?
Zif ne malka tee strahdneeki?
Tur mas fo peln — dauds paspehle; —
Tee Deema swehtib' pasaude!

Ja, neween kartupp'kus tur wahr',
Bet rubsus, meeschus, sirnus arr',
Un wiffu, fo Deems dahwinajs
Preeksch meefas usturra un mais',
Kur eekschà wianna swehtiba,
Tur samaita preeksch brandwihna.

Woi pascheem wehmens ne greeschahs,
Rad smakka nahsis eeschaujahs,
Kas ismird ahr' no brankuscheem
Rad jakultahs jums apkahrnt teem?
Zf reis, kad garram eemu tur,
Man mutt' un deggons ja-aisturr.

Reds, mihlee! Tà juhs dshwojeet —
Tà Deema swehtib' samaitet;
Rad winsch tad kahdreis atrauj to
Zeb fliktaki leel no-augt fo,
Lad suhdseetees: Deems neschehligs
Mums ne dohd to, kas majadfigs.

Man brihnumis, ka tik schehligs Deems,
Wehl irr, un dohd jums sawu teef',
Rad tihscham to tà sagahneet!
Ja tà jo prohjam dshwojeet,
La luhgschohs, lai Deems ne suhta
Mann' scheid wairis zittà gadkahrntà.

Nu tad „Ar Deemu!“ dshwojeet.
Ar gohd' un sahtu tehrejeet,
Ro scho gadd' dahwinajs jums Deems; —
Wifswairak ne peederretees,
Lad, kad man atkal janahf buhs,
Es preezigis apschinkoschu juhs!“ —

E. Dunsberg.

Teefas sluddinafchana.

Us pawehleschanu tahs Reiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu walstè ic. ic. ic.,
tohp no Blihdenes pagasta teefas wiffi tee, kam kah-
das prassichanas pee ta nomirruscha lihdschinniga
Blihdenes Kalna-Seglu-mahju waldneeka Krischjahn
Barde, jeb kas tam pascham fo parradà, zaur scho
usaizinati, pee saudeschonas sawas teefas un pee lik-
kumòs noliktas strahpes lihds 27tam Janwar n. g. pee
Blihdnes pagasta teefas peeteiftees un sagaidist fo
teefa spreedihs, ar to pamahzischamu, ka tohs, kas
tai noliktà terminà ne buhs peeteikufchees, wehlak
wairis ne klausih. To buhs wehrà list! Blihdne,
tai 4tà Dezember 1850.

(I. S.) Us pawawehleschanu:
(Nr. 314.) K. Freymann, teefas ffrühweris.